

Koncepce sbírky muzejní povahy 2026-2030

(Strategie sbírkotvorné činnosti)

Název organizace

Oblastní muzeum v Chomutově, příspěvková organizace Ústeckého kraje

Období: 2026–2030

Vydáno dne: 26. 1. 2026

Zpracovala: Mgr. Markéta Prontekerová

Tato koncepce je vypracována v souladu se:

- zákonem č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy
- Koncepcí rozvoje muzejnictví v České republice
- **Strategií rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021–2030**

Vlastník sbírky: Ústecký kraj

Registrační číslo sbírky v Centrální evidenci sbírek: MCM/002-04-29/105002

Místo vyhotovení: Chomutov

Rok: 2026

1. Předmět činnosti organizace

Předmětem činnosti Oblastního muzea v Chomutově, příspěvkové organizace, je:

1. Shromažďovat, doplňovat, rozšiřovat a trvale uchovávat sbírky v oblasti hmotných dokladů vývoje v oblasti společenských a přírodních věd, zejména z oblasti severozápadních Čech. Tvořit sbírku na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti.
2. Spravovat historický knižní fond (sbírkový) a veřejnou odbornou muzejní knihovnu, která zajišťuje veřejné knihovnické služby.
3. Ke sbírkovým předmětům pořizovat odbornou dokumentaci písemnou, případně obrazovou a zvukovou. Sbírkové předměty odborně spravovat a zpracovávat a vytěžovat z nich poznatky o vývoji přírody a společnosti. Tyto předměty, jejich napodobeniny, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentovat hlavně prostřednictvím stálých expozic, krátkodobých výstav, vlastní publikační a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami, které jsou určeny nejširší veřejnosti, se zaměřením zejména na děti a mládež, seniory a handicapované občany.
4. Provádět výzkum v oblasti společenských a přírodních věd za účelem poznání spádové oblasti a prostředí pro získávání sbírkových předmětů.
5. Zapůjčovat sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané také jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání, preparování, konzervování a restaurování, a to za předpokladu, že bude zajištěna jejich bezpečnost a ochrana ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., a umožňovat studium svých sbírek badatelům za podmínek stanovených tímto zákonem a badatelským řádem, který organizace sama vydá.
6. Vydávat a veřejně šířit periodické a neperiodické publikace k tématu odborné činnosti.
7. Pořádat samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníky a fyzickými osobami odborné konference, symposia a semináře vztahující se k předmětu činnosti a výstavy vypůjčených předmětů kulturní hodnoty.
8. Pořádat kulturní a vzdělávací programy vyplývající z předmětu činnosti (hudební literární, filmové a multimediální). Provádět přednáškovou a vzdělávací činnost.
9. Vstupovat do profesních sdružení za účelem koordinace odborné činnosti.
10. Ve spolupráci s Archeologickým ústavem Akademie věd ČR na úseku archeologických výzkumů a nálezů na území vymezeném dohodou s Akademií věd ČR:
  - a) na základě pověření Ministerstva kultury ČR a Akademie věd ČR provádět dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, archeologické výzkumy a archeologický dohled na lokalitách postižených terénními zásahy,
  - b) podílet se na koordinaci výzkumů a péče o movité archeologické nálezy,
  - c) poskytovat odborně metodickou pomoc orgánům veřejné správy.
11. Spolupracovat v oboru své činnosti s tuzemskými a zahraničními partnery.
12. Vykonávat činnosti vyplývající z předmětu činnosti a ve vztahu k zajištění provozu veřejně přístupných prostor. Umožňovat za úplaty návštěvy expozic, výstav a jiných kulturních akcí. Vybírat poplatky za fotografování, filmování a pořizování videozáznamů, pořizování kopií dokumentů, poskytování fotografií, negativů a ektachromů. Prodávát katalogy, upomínkové předměty a další zboží propagující předmět činnosti, kopie, repliky a další rozmnoženiny sbírkových předmětů, výrobky z ušlechtilých materiálů s odpovídající uměleckou úrovní, nosiče audio- a videozáznamů. Pronajímat dočasně nevyužívané prostory v objektech, k nimž vykonává právo hospodaření, není-li to v rozporu s kulturním posláním organizace. Poskytovat reklamní služby při zpřístupňování svých sbírek. Zpracovávat odborné posudky, rešerše a expertízy a poskytovat informační služby související s předmětem činnosti
13. Plní povinnosti vyplývající z ustanovení zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Poskytuje standardizované veřejné služby podle zákona č. 483/2004 Sb. ze dne 29. července 2004, kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 186/2004 Sb.
14. Sbírkový a sbírkové předměty jsou hmotným majetkem, s nímž organizace hospodaří podle zvláštních předpisů.
15. Poskytování činností a plnění (např. osobní nebo věcná pomoc) potřebných k řešení krizového stavu nebo mimořádné události na základě výzvy či v rámci koordinace oprávněného orgánu dle zvláštních předpisů nebo pokynu zřizovatele.

Sbírka **Oblastního muzea v Chomutově** je registrovanou sbírkou ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Jejím vlastníkem je **Ústecký kraj**.

Registrační číslo v Centrální evidenci sbírek (CES): MCM/002-04-29/105002

Počet inventárních čísel: 45 754

Počet fyzických sbírkových předmětů: 662 217 sbírkových předmětů (271 219 ks + 390 998 ks archeologický fond Most)

Sbírka je členěna na tyto podsbírky:

- Archeologie – PhDr. L. Ondráčková
- Botanika – Ing. Č. Ondráček
- Cín – Mgr. J. Hirsch
- Etnografie – Mgr. J. Hirsch
- Faleristika – Mgr. P. Simet
- Fotografie – Mgr. J. Kopica
- Geologie – Ing. Č. Ondráček
- Hodiny – Mgr. J. Hirsch
- Lapidárium - Mgr. M. Bílková, Th.D.
- Lékárna – Mgr. J. Hirsch
- Militaria – Mgr. P. Simet
- Miniatury – R. Zozulák
- Místní tisky – R. Lichtenberková
- Místní tisky a časopisy – R. Lichtenberková
- Nábytek – Mgr. J. Hirsch
- Negativy a diapozitivy (Negativy a diapozitivy; Negativy a diapozitivy – filmy) – Mgr. J. Kopica
- Nové dějiny (Nové dějiny – archiválie; Nové dějiny – vzpomínky pamětníků) – M. Bečvář
- Numismatika – Mgr. P. Simet
- Písemnosti a tisky – R. Lichtenberková
- Pohlednice – Mgr. J. Kopica
- Porcelán - Mgr. M. Bílková, Th.D.
- Posamenty – M. Brůnová, DiS.
- Rašelina – Ing. Č. Ondráček
- Sklo – Mgr. M. Bílková, Th.D.
- Staré tisky – Mgr. M. Bílková, Th.D.
- Terče – Mgr. J. Hirsch
- Textil – M. Brůnová, DiS.
- Věda, technika a průmyslová výroba – M. Bečvář
- Výtvarné umění (Výtvarné umění – obrazy; Výtvarné umění – plastiky) – R. Zozulák

Tato koncepce představuje základní strategický dokument **Oblastního muzea v Chomutově** pro období 2026–2030. Stanovuje rámec sbírkotvorné činnosti, definuje cíle rozvoje a popisuje zaměření jednotlivých podsbírek. Dokument navazuje na Koncepci rozvoje muzejnictví v České republice a je v souladu se **Strategií rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021–2030**.

2. Legislativní rámec a profesní standardy

Sbírkotvorná činnost organizace je prováděna v souladu s právním řádem České republiky, zejména:

- zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy
- vyhláška č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb.
- autorský zákon č. 121/2000 Sb.
- zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči
- Etický kodex ICOM
- SPECTRUM standard (Collections Trust)

Vnitřní pravidla sbírkotvorné činnosti jsou upravena **příkazem ředitelky č. 149/2025 – Režim zacházení se sbírkou**, který je v souladu s výše uvedenými předpisy. Součástí akvizičního procesu je provádění provenienčního průzkumu, ověřování vlastnictví a odborné posouzení kulturně-historické hodnoty předmětu.

3. Postavení v síti krajských sbírkotvorných institucí

Sbírka organizace je zapsána v Centrální evidenci sbírek Ministerstva kultury ČR. Organizace se aktivně podílí na metodické a odborné činnosti v rámci krajských i celostátních struktur.

Stručná historie muzea a sbírky:

Počátky chomutovské muzejní sbírky sahají do roku 1911, kdy byla městskou radou založena Muzejní společnost Chomutov (Museums-gesellschaft Komotau). Jejím cílem bylo vytvořit městské muzeum zaměřené na historii Němců v Čechách, zejména na Chomutovsku. Podporu sběratelským aktivitám vyjadřoval i starosta Ernst Storch. Sbírkou byly zpočátku ukládány v budově radnice. Společnost měla čtyři sekce: historicko-prehistorickou, přírodovědnou, umění a uměleckých řemesel a knihovnu s rukopisy a listinami. Sběrka se rozrůstala dary i nákupy a její rozvoj pokračoval i po otevření expozice v září 1923.

V důsledku tematického rozšiřování měla muzejní společnost roku 1935 již sedm sekcí, v roce 1936 přibyla osmá. Archeologickou sbírku rozvíjel a kompletně zinventarizoval sudetský archeolog Helmut Preidel. Oddělení uměleckých řemesel vedl architekt Hans Dotzauer, na rozvoji umělecké sbírky se významně podílel pražský historik umění Josef Opitz, autor několika výstav „starého umění“. Vznikla také oddělení historie a folklóru, přírodovědy, knihovna, oddělení světové války (na základě výstavy *Válečné vzpomínky* z roku 1935) a numismatické oddělení, jehož sbírku zpracoval August Theiner.

Sbírkou byly převážně vystaveny v budově radnice, jejíž expozice zahrnovala archeologii, umění, přírodovědu, díla místních malířů, církevní umění i lapidárium v Mnišském dvorku. Za války přibývaly sbírky jen omezeně; významnou akvizicí byl soubor 116 miniatur, prodaný muzeu roku 1940 Sally Goldmanovou (+ 1943 Tereziín), vdovou po Richardu Goldmannovi. Během války byla inventarizována sbírka o 70 000 – 80 000 předmětech. Po roce 1945 postihly muzeum rozsáhlé ztráty, mimo jiné kvůli chaosu při převzetí sbírek, jejich zneužívání a odstranění německé evidence. Nejhodnotnější archeologické a umělecké sbírky se však dochovaly.

V letech 1947–1957 se inventarizaci věnoval ředitel Emil Puchmajer, který roku 1950 založil první českou přírůstkovou knihu. Významný posun nastal za ředitele Zdeňka Vachaty (1960–1970), již roku 1961 byla otevřena nová expozice. Na základě zákona o muzeích z roku 1958 a směrnice z roku 1961 byla zavedena dvoustupňová evidence sbírek a roku 1962 nová přírůstková kniha. Kategorizace muzeí z roku 1964 zařadila chomutovské muzeum do III. kategorie se specializací na středověké umění, hornictví, průmysl Krušnohoří, vejprtské puškařství a energetiku.

V 60. a 70. letech byla sbírka výrazně rozšířena převody z jiných institucí: muzea rašeliny v Hoře Sv. Šebestiána (1954), jirkovského muzea (1963), zámku Červený hrádek (sbírky rodu Hohenlohe-Langenburg, 1964 a 1966), alžbětinského kláštera v Kadani (1965), vejprtského muzea (1965), muzea v Přisečnici (1966) a městského muzea v Kadani (1976). Do sbírek přibýly i předměty z obcí zaniklých v důsledku těžby uhlí, výstavby přehrad a poválečného odsunu Němců.

Roku 1978 byla sbírka kompletně zinventarizována po nástupu ředitele Antonína Kallisty, jenž nahradil Jiřího Řípu (nástupce Zdeny Binterové). Byly doplněny záznamy tzv. starého fondu. V roce 1981 získalo muzeum prostory v bývalém jezuitském gymnáziu v dnešní Palackého ulici a tam sídlilo spolu s Domem politické výchovy. Po roce 1989 muzeum převzalo celou budovu, dnes je hlavní budovou Oblastního muzea v Chomutově a zároveň prostory na radnici muzeum nadále využívá.

4. Charakteristika a profil současného stavu sbírky

Každá podsírka je charakterizována podle geografického původu předmětů, časového rozpětí dokumentovaných jevů, typologie a materiálové skladby předmětů, počtu inventárních čísel a evidenčních záznamů.

• Archeologie

- *Geografický původ předmětů:* obsahuje nálezy ze sběrné oblasti muzea, tj. především z Chomutovska a Kadaňska; starší nálezy pocházejí i z přilehlých oblastí Mostecka, Lounska nebo Karlovarska.
- *Časové rozpětí dokumentovaných jevů:* dokumentuje vývoj lidské společnosti od paleolitu po novověk.
- *Typologie a materiálové skladby předmětů:* materiální kultury lidstva, a to zejména z hlíny (keramické nádoby, střepy keramických nádob a hliněné předměty), broušenou a štípanou industrii, předměty z kovu, kosti a ze skla. Kromě toho jsou ve sbírce uloženy i osteologické a přírodovědné nálezy.
- *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů:* Archeologickou podsírku nelze charakterizovat pouze podle inventárních čísel a evidenčních záznamů. Velké množství archeologických nálezů není srovnatelné s jinými podsírkami (kromě přírodovědných). Archeologická podsírka obsahuje mnoho nálezů zapsaných v pomocné evidenci, ty ovšem jsou plnohodnotnými doklady lidské historie a v budoucnu mohou poskytnout důležité vědecké poznatky. Specifikum archeologické podsírky muzea v Chomutově spočívá také v tom, že muzeum převzalo obrovské množství nálezů z dlouhotrvajících výzkumů rozsáhlých lokalit (predevším v důlní oblasti), které je nutné zpracovat pro muzejní evidenci.
- V současné době obsahuje podsírka 10 581 inventárních čísel, 4 459 přírůstkových čísel a 533 366 kusů. Další desetitisíce kusů čekají na zpracování.

• Botanika

- *Geografický původ předmětů:* severozápadní Čechy, ČR, Evropa
- *Časové rozpětí dokumentovaných jevů:* 1845–současnost

- *Typologie a materiálové skladby předmětů*: dokumentuje flóru severozápadních Čech a slouží jako srovnávací a dokladový herbář květeny ČR. Obsahuje sběry z mizejících biotopů, záchranné sběry a sběry pro potřeby vydání Květeny ČR a Atlasu rozšíření rostlin ČR čili rostlinný materiál, houby, mechy, lišejníky
- *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 1 718 inv. čísel (evidováno v režimu hromadné evidence); 76 377 evidenčních záznamů
- **Cín**
  - *Geografický původ předmětů*: bývalý okres Chomutov
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: 16.–20. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: cín, alpaka, sklo, Cu, Ag, Au
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: inv. č. 902 a 902 evid. z.
- **Etnografie**
  - *Geografický původ předmětů*: bývalý okres Chomutov
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: 14.–21. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: dřevo, různé slitiny kovů, plast
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: inv. č. 3608 a 3724 evid. z.
- **Faleristika**
  - Podsbírka obsahuje rozsáhlý fond regionálních a evropských vojenských a civilních odznaků, medailí a plaket z období od 19. století do současnosti. Podsbírka vznikla v roce 2015 vyčleněním odznaků z podsbírky Nové dějiny a doplněním o dary soukromých osob a organizací a o četné nálezy. Největší akvizicí byl nákup regionálních odznaků a medailí od soukromého kadaňského sběratele, což významně obohatilo celou sbírku. Byly to předměty spojené s chomutovským spolkem Schlaraffia. Převážná část odznaků pochází z 19. a 20. století, k nejzajímavějším a nejstarším sbírkovým předmětům patří plaketa zemské výstavy konané v Chomutově v r. 1913 (Deutschböhmisches Landesschau Komotau 1913). Dalšími zajímavými předměty podsbírky jsou odznaky a medaile místního ostrostřeleckého spolku nebo zlatá a stříbrná medaile organizace Landsmanschaft Chomutov.
  - *Geografický původ předmětů*: okres Chomutov, Česká republika, Československo, Střední Evropa, Evropa
  - *Časové zařazení předmětů*: 19. až 21. století
  - *Typologie a materiálová skladba předmětů*: odznaky, plakety a medaile. Materiál: kov (Al, Ag, Au, Cu, Zn, Ni, plast, sklo, keramika).
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 1 556 inventárních čísel a 1 611 kusů
- **Fotografie**
  - *Geografického původu předmětů*: bývalý okres Chomutov
  - *Časového rozpětí dokumentovaných jevů*: 19.–21. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: papír
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 1 372 inventárních čísel a 2 929 evidenčních záznamů
- **Geologie**
  - *Geografický původ předmětů*: ČR (hlavně severozápadní Čechy), Evropa, malá část Asie, Amerika
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: prvohory až současnost
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: dokládají geologický vývoj země (zejména ČR, severozápadní Čechy), ložiska nerostných surovin, drahých kamenů, minerálů a hornin. Paleontologická sbírka dokládá vymřelou flóru a faunu; minerály, horniny, kosti, struska
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 193 inv. čísel; 970 evidenčních záznamů (+ 421 ev. záznamů v pomocné evidenci)
- **Hodiny**
  - *Geografický původ předmětů*: bývalý okres Chomutov
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: 18.–20. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: dřevo, kov, mramor, sklo, plast
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: inv. č. 204 a 205 evid. z.
- **Lapidárium**
  - *Geografický původ předmětů*: z hlediska užívání převážně Chomutovsko, Kadaňsko; vznik předmětů: práce místních kameníků a sochařů + importy
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: 13. století až 1. polovina 20. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: architektonické články kamenné včetně celých portálů, architektonické články terakotové, figurální sochy (pískovec, opuka aj.), náhrobky, boží muka, hraniční kameny, křtitelnice, střílny
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 193 inv. čísel, 248 přír. č.
- **Lékárna**
  - *Geografický původ předmětů*: bývalý okres Chomutov
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: 18.–20. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: dřevo, cín, sklo, litina, plast
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: inv. č. 918 a 918 evid. z.

- **Militaria**
  - Základ tvoří starý fond původního chomutovského muzea a předměty převedené ze zrušených muzeí v Kadani a Jirkově. Sběrka byla v minulých letech průběžně doplňována moderními zbraněmi a vybavením například ze zrušených jednotek v Žatci nebo nákupem znehodnocených palných zbraní. Ve sbírce je obsažen velmi bohatý fond zbraní a vojenského vybavení z 16. až 19. století. Hodnotná je sbírka zbraní středověkých a moderních. Mezi nejcennější předměty patří zbraně z produkce místních puškařských firem z Vejprt, zdobené křesadlové pušky pocházející z Balkánu a mezi unikáty lze zařadit především pohár, taktovku a řetěz krále střelců místního ostrostřeleckého spolku. Během let 2021 až 2025 se podařilo získat nové předměty jako například československé vzduchové pistole a výstroj náležející ČSLA. Nově byla zřízena skupina „Užitné“ určená pro užitné předměty vztahující se k vojenství a zbraním. Do skupiny byla pořízena čtveřice historických kapesních nožů.
  - *Časové zařazení předmětů:* 15.–20. století
  - *Typologie a materiálová skladba předmětů:* zbraně chladné a střelné, zbroje, vojenské vybavení, archeologické nálezy, munice. Materiály: dřevo, kov, kůže, plast, textil
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů:* 506 inventárních čísel a 554 kusů
- **Miniatury**
  - *Geografický původ předmětů:* především z Rakouska a Čech, v menší míře z Francie, Německa a Velké Británie
  - *Časové zařazení předmětů:* 17. stol. – konec 19. stol.
  - *Typologie a materiálová skladba předmětů:* díla jsou vytvořena na slonovině, v menší míře na papíru nebo kovu.
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů:* inv. č.: 168, přír. č.: 165
- **Místní tisky**
  - *Geografický původ předmětů:* převážně z chomutovského regionu
  - *Časové zařazení předmětů:* od 19. až do 21. stol.
  - *Typologie a materiálová skladba předmětů:* knihy, adresáře, výroční zprávy, ročenky a jiné tisky; materiál: papír, látka textilní (vazby knih)
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů:* inventárních čísel 1 812, 2 430 kusů
- **Místní tisky a časopisy**
  - *Geografický původ předmětů:* noviny a časopisy vydávané v chomutovském regionu
  - *Časové zařazení předmětů:* od konce 19. stol. do současnosti
  - *Typologie a materiálová skladba předmětů:* noviny a časopisy; materiál: papír
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů:* inventárních čísel 699, 749 kusů
- **Nábytek**
  - *Geografický původ předmětů:* bývalý okres Chomutov
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů:* 15.–20. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů:* dřeva, slitiny kovů, plast, sklo, Fe
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů:* inv. č. 416 a 416 evid. z.
- **Negativy a diapositivy** (Negativy a diapositivy; Negativy a diapositivy – filmy)
  - *Geografický původ předmětů:* bývalý okres Chomutov
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů:* 19.–20. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů:* sklo a filmové negativy
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů:* inventárních čísel 2 707 a evidenčních záznamů 2 921
- **Nové dějiny** (Nové dějiny – archiválie; Nové dějiny – vzpomínky pamětníků)
  - *Geografický původ předmětů:* pocházejí z oblasti současného okresu Chomutov včetně v něm zaniklých obcí
  - *Časové zařazení předmětů:* pocházejí z období od 30. let 18. století do roku 2011
  - *Typologie a materiálová skladba předmětů:* jsou to většinou archiválie v českém nebo německém jazyce většinou v podobě papírových dokumentů, map, kronik apod. a poštovních listin a obálek
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů:* inventárních čísel 2 414, v počtu 3 146 ks
- **Numismatika**
  - V podsбірce se nachází široké spektrum mincí z různých koutů světa a období. Jsou v ní obsaženy mince starověké, středověké, novověké i moderní. Nejvíce je v podsбірce zastoupena oblast střední Evropy. Podsбірka byla budována postupně z různých nálezů a také z převodů od jiných muzeí. Velkou ztrátou byla rozsáhlá krádež několika desítek hodnotných středověkých mincí na počátku 90. let 20. století, sbírku tak ochudila o nejvzácnější a nejzajímavější kusy. V posledních několika letech přibývalo do sbírky díky akvizicím velké množství nových mincí. Mince byly nakupovány od místních renomovaných sběratelů, členů numismatické společnosti. Podařilo se tak získat několik hodnotných pražských grošů a dalších středověkých ražeb. Rovněž byla nakoupena celá řada československých oběžných a pamětních stříbrných mincí. V neposlední řadě byla v roce 2017 v počtu 64 kusů zakoupena kompletní sbírka účelových a nouzových platidel od předního kadaňského sběratele. Mezi nejzajímavější předměty podsбірky patří již zmíněné regionální účelové a nouzové peníze nebo zatím skromná sbírka pražských grošů králů Václava II., Jana Lucemburského, Karla IV., Václava IV. a Ferdinanda I. V posledních letech je aktivně vytvářen soubor českých mincí v časovém horizontu od středověku až po současnost tak, aby v

něm byla zastoupena většina nominálů platných na našem území. Tento nově budovaný soubor bude následně sloužit k výstavním a studijním účelům.

- *Geografický původ předmětů*: okres Chomutov, Česká republika, Československo, Evropa, Severní a Jižní Amerika, Asie a Afrika
- *Časové zařazení předmětů*: 1. stol. př.n.l. – 21. stol.
- *Typologie a materiálová skladba předmětů*: mince a bankovky. Materiál: papír, Ag, Cu, Ni, Zn, Al
- *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 944 inventárních čísel a 1 038 kusů
- **Písemnosti a tisky**
  - *Geografický původ předmětů*: převážně Chomutovsko
  - *Časové zařazení předmětů*: od 20. stol. do 21. stol.
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: pozvánky, letáky, propagační materiály, plakáty; materiál: papír
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 1 499 inventárních čísel, 1 764 kusů
- **Pohlednice**
  - *Geografický původ předmětů*: bývalý okres Chomutov
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: 19.–21. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: papír
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: inventárních čísel 2 830 a evidenčních záznamů 3 243
- **Porcelán**
  - *Geografický původ předmětů*: z hlediska užívání převážně Chomutovsko, Kadaňsko; výroba: porcelán; nejstarší české porcelánky (Kláštorec, Březová, Locket, Karlovy Vary...), zahraniční porcelánky, zastoupena Míšeň, Vídeň, Nymfenburg aj. keramika, kamenina různé i neznámé provenience, Čechy, Německo, Slovensko
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: 17. století až současnost
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: porcelán, keramika, kamenina; porcelán: jídelní nápojové nádoby a soupravy, figurky, vázy; kamenina a keramika: džbány, holby, mísy, talíře, láhve apod.
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 1 666 inv. čísel, 1 204 přír. čísel
- **Posamenty**
  - *Geografický původ předmětů*: Chomutov, Chomutovsko, Krušné hory
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: 18. až 20. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: posamenty, prýmký, korálky, knoflíky, výšivky a krajky. Materiál: textil, sklo, kov, žíně a sláma.
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: inventárních čísel 4 349, evidenční záznamy 3 705
- **Rašelina**
  - *Geografický původ předmětů*: ČR (hlavně severozápadní Čechy), Evropa, malá část Amerika
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: 1890–1945
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: dokládají vznik vývoj a utváření rašeliníšť a složení rašeliny, těžbu rašeliny, její využití, zpracování, výrobky atp. z rašeliny, dřeva, kostí, kůže
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 700 inv. čísel, 868 evidenčních záznamů
- **Sklo**
  - *Geografický původ předmětů*: z hlediska užívání převážně: Chomutovsko, Kadaňsko; výroba: severní Čechy (Nový Bor), Karlovy Vary, Chlum u Třeboně, Německo, neznámé provenience
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: konec 18. století až 2. polovina 20. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: skleněné nápojové nádoby a soupravy, džbány, vázy, lahve a lahvičky, flakóny, dekorace
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 372 inv. čísel, 307 přír. čísel
- **Staré tisky**
  - *Geografický původ předmětů*: z hlediska užívání převážně Chomutovsko, Kadaňsko; vznik knih: různé provenience Čech a střední Evropy
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: polovina 16. století až 19. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: knihy v různých typech vazeb
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 387 in. čísel, 280 přír. čísel
- **Terče**
  - *Geografický původ předmětů*: bývalý okres Chomutov
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: 18.–19. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: dřevo, olejové barvy
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: 32 inv. č. a 32 evid. z.
- **Textil**
  - *Geografický původ předmětů*: Chomutov, Chomutovsko, Krušné hory
  - *Časové rozpětí dokumentovaných jevů*: 18. až 20. století
  - *Typologie a materiálové skladby předmětů*: textil, kov, dřevo, sklo (korálky)
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: inventárních čísel 572, evidenčních záznamů 478

- **Věda, technika a průmyslová výroba**
  - *Geografický původ předmětů*: pocházejí z oblasti současného okresu Chomutov včetně v něm zaniklých obcí a průmyslových podniků, z Mostecka (zaniklé doly Ležáky, zaniklá elektrárna Ervěnice), řada předmětů je bez udání původu darována společností ČEZ.
  - *Časové zařazení předmětů*: období od 20. do 90. let 20. století
  - *Typologie a materiálová skladba předmětů*: jsou to většinou předměty využívané v průmyslu i domácnostech čili měřicí přístroje, elektrické spotřebiče, audio a televizní přístroje apod., anebo součásti průmyslových zařízení (relé, indukory, elektronky atd.).
  - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: v počtu 221 ks, 146 inventárních čísel
- **Výtvarné umění**
  - **Výtvarné umění – obrazy**
    - *Geografický původ předmětů*: sbírkové předměty pocházejí především z oblasti okresu Chomutov, jen málo jich pochází z jiných oblastí Čech nebo ze zahraničí.
    - *Časové zařazení předmětů*: 16. stol. – 21. stol.
    - *Typologie a materiálová skladba předmětů*: díla jsou vytvořena na plátně, papíru, dřevě, v menší míře na plechu a na skle.
    - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: inv. č.: 2 831, přír. č.: 2 008
  - **Výtvarné umění – plastiky**
    - *Geografický původ předmětů*: sbírkové předměty pocházejí z větší části z oblasti okresu Chomutov, ostatní jsou především z Čech. Jen málo kusů pochází ze zahraničí.
    - *Časové zařazení předmětů*: 15. stol. – 21. stol.
    - *Typologie a materiálová skladba předmětů*: díla jsou vytvořena především ze dřeva, v menší míře z mědi, keramiky sádky nebo skla.
    - *Počet inventárních čísel a evidenčních záznamů*: inv. č.: 248, přír. č.: 243

5. SWOT analýza

Silné stránky

- Bohatá a rozsáhlá sbírka regionálního v částech i nadregionálního významu
– Sbírkova muzea obsahuje řadu podsbírek a statisíce kusů sbírkových předmětů dokumentujících kulturní a přírodní historii regionu severozápadních Čech. Je jednou z nejrozsáhlejších sbírek v Ústeckém kraji a silnou konkurenční výhodou v regionálním kontextu.
- Stálé expozice a výstavní prostory v historických objektech
– Muzeum využívá historických objektů (hlavní budovy, radnice, kostela sv. Kateřiny, hvězdářskou věž), které přispívají k atraktivitě expozic a přitahují návštěvníky různých typů.
- Stabilní povaha veřejné instituce se zřizovatelem (Ústecký kraj)
– Pravidelné financování a zřizovatelská podpora vytváří stabilní provozní rámec pro dlouhodobé plánování.
- Zkušenosti s rozvojem sbírek a digitalizací
– Koncepte sbírkotvorné činnosti 2021–2025 klade důraz na odborné zpracování, dokumentaci a vystavování předmětů; to vytváří základ pro moderní správu sbírek i v dalších letech.
- Úspěšná realizace velkých projektů (např. 100. výročí muzea v roce 2023)
– Jubilejní výstavy a doprovodné programy výrazně zvýšily povědomí veřejnosti o instituci a oživily její image.

Slabé stránky

- Omezené personální a odborné kapacity
– Jako středně velké regionální muzeum má muzejní organizace omezený počet odborných pracovníků a kapacitu pro rozsáhlé muzejní projekty (např. digitalizace, výzkum, grantové řízení).
- Technické a prostorové limity depozitářů
– Potřeba adekvátních depozitářských prostorů pro sbírkové předměty je dlouhodobou výzvou, a ne vždy je naplňována v plném rozsahu. Vysoká je míra závislosti na rozhodovacích procesech a prioritách zřizovatele.

Příležitosti

- Rozvoj digitálních služeb a online přístupů ke sbírkám
– Popularizace digitálních muzeálních platforem (e-sbírkova, online výstavy, 3D modely expozic, aplikace mobilní průvodce) může oslovit širší publikum i mladší generace.
- Dotační, grantové a mezinárodní projekty
– Získání podpory na vzdělávací programy, na modernizaci zařízení nebo digitalizaci může posílit instituci.
- Rozšíření partnerské spolupráce
– Spolupráce s jinými muzei, akademickým sektorem nebo kulturními institucemi v ČR i zahraničí může přinést nové výstavy, výzkumné projekty i sdílení know-how.
- Zvyšující se zájem veřejnosti o kulturní dědictví
– Trend aktivního cestovního ruchu a kulturní turistiky v regionu Ústeckého kraje může zvýšit návštěvnost a relevantnost muzejních programů.
- Modernizace expozic a návrh nových edukativních formátů
– Interaktivní výstavy, zážitkové prvky a vzdělávací programy pro školy mohou zvýšit atraktivitu pro rodiny i vzdělávací instituce.

Hrozby

- Významná část kvalitního odborného personálu se nachází v předdůchodovém nebo důchodovém věku
– Instituce nemůže nabídnout odpovídající finanční ohodnocení a další atraktivní parametry pro nově nastupující generaci vysokoškolsky vzdělaných odborníků.
- Setrvalý nárůst administrativy v neprospěch odborné činnosti
– Administrativou jsou zahlceni nejen pracovníci v administrativě, ale i odborní zaměstnanci.
- Dlouhodobé podhodnocení významu a reálné ekonomické i společenské hodnoty muzejních sbírek.
- Konkurence jiných kulturních zařízení
– Komerční i nekomerční subjekty mají zájem o aktivní návštěvníky, což může ovlivnit návštěvnost klasických kulturních institucí.
- Riziko poškození sbírek
– Nepředvídané události (extrémní klimatické jevy, technické závady ve skladování sbírkových předmětů) představují riziko pro dlouhodobou ochranu sbírek. Nedostatečná kapacita depozitářských prostor, nemožnost nastavení optimálních klimatických podmínek v části depozitářů.

6. Obecné zaměření tvorby sbírky v letech 2026–2030

Ve sbírkotvorné koncepci, kterou se muzeum řídí, bude i v dalším období prioritně reflektován význam muzejních sbírek jakožto svědectví zásadního významu v regionu severozápadních Čech, respektive Chomutovska, Krušných hor a Krušnohorského podhůří, Podkrušnohorské pánve, Středního Poohří, Doupovské pahorkatiny a Doupovských vrchů. V pohledu na sbírku bude projevována snaha o nadčasovost v souhrně se snahou o sebereflexi, která minimalizuje aktuální myšlenkové proudy nebo zvyklosti muzea. Bude usilováno o zachování významnosti a celistvosti sbírky. Primárním motivem akviziční činnosti bude i nadále postupné rozvíjení a obohacování stávajících fondů se sekundárním přihlédnutím k aktuálním potřebám vyvolaným výstavní a expoziční činností.

Sbírkotvorná činnost bude v obecné rovině zaměřena na:

- *doplňování tematicky i geograficky reprezentovaných oblastí,*
- *systematickou dokumentaci současnosti jako součásti kulturní paměti,*
- *digitalizaci, odbornou správu a dlouhodobé uchování sbírkových předmětů,*
- *zajištění kvality dat a jejich souladu s centrální evidencí.*

Digitalizace a zpřístupnění sbírek:

- Využívání systému Museion (Axiell) pro správu sbírek
  - na základě zpráv o odstranění nedostatků (organizace KÚÚK 2025) jsou organizace zavázány odstranit zjištěné nedostatky ve sbírkové evidenci nejpozději do konce roku 2030
- Povinné průběžné doplňování publikačního portálu „Brána ke sbírkám Ústeckého kraje“ (10 předmětů měsíčně)
- Průběžné doplňování publikačního portálu eSbírky
- Využívání digitalizace pro edukaci, výzkum a výstavní činnost

Depozitáře a technické zázemí:

Významný pokrok je očekáván zejména díky plánované **celkové rekonstrukci objektu ve Školní ulici**, který představuje zásadní strategický předpoklad pro další rozvoj sbírky, zlepšit podmínky pro ochranu a správu sbírky a vytvoří předpoklad pro její další dlouhodobě udržitelný rozvoj. Přestože nový depozitář ještě nebyl rekonstruován, již nyní přináší reálné provozní přínosy. V obecné rovině nový depozitární prostor s sebou přináší komplexnější benefity pro celou sbírku, kvalitativně lepší možnost odborné práce se sbírkou, v prostoru adekvátní velikosti je sbírka lépe chráněna, lze nastavit pro sbírkové předměty optimální klimatické podmínky (včetně těch individualizovaných), lze sbírku lépe evidovat, přehledněji a logicky uložit, tím pádem i snadněji inventarizovat, lze s ní snáze manipulovat a snížit tak možné riziko poškození. Nové depozitární prostory umožní lepší mobilitu muzea, sníží provozní problémy a logistiku skladování výstavního mobiliáře. Posunou také úpravu konzervátorské dílny tak, aby prostorově i technologicky plnohodnotně splňovala současné možnosti vybavení technického pracoviště.

Zkvalitnění depozitárních podmínek, a to jak další etapou částečné modernizace stávajících depozitářů, tak implementací nových technologických vybavení muzeum počítá i u depozitářů v hlavní budově muzea a na radnici. Ve spolupráci s DCÚK zajištění aplikace Klimapp, která komplexně monitoruje kvalitu prostředí v depozitářích i expozicích. Aplikace umožní kontinuální vyhodnocování a uchovávání dat i různorodých statistik, na které lze reagovat flexibilní úpravou teploty a vlhkosti podle požadavku kurátorů i konzervátora. Stejně tak bude provedena modernizace depozitárního mobiliáře a dalších nedílných komponentů.

V mezidobí, než bude rekonstruován objekt ve Školní a než zřizovatel realizuje centrální depozitář, by mělo muzeum dostat k dispozici alternativní skladovací prostor v Jirkovské ulici v Údlících u Chomutova jako náhradu za halu ve Ctiborově ulici v Chomutově (předána ÚK 1/2026), která měla sloužit jako provizorní depozitář archeologických nálezů. Nejen těch, který jsou již nad rámec současných muzejních kapacit, ale také měla být řešením komplikované situace, kdy muzeum nemůže plně dostát závazkům vyplývajícím ze smlouvy o předávání a přebírání movitých archeologických nálezů uzavřené dle § 21 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění a dle § 1746 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, uzavřené mezi Ústeckým krajem a výkopovými organizacemi, právě z nedostatku depozitárních kapacit.

Trvajícím výzvou proto i v dalším období zůstává zejména **nedostatek depozitárních kapacit pro archeologické fondy** a přes dílčí řešení vyžaduje systémový zásah na úrovni zřizovatele konstruktivním dořešením a vybudováním plánovaného centrálního depozitáře ve Velebudicích.

7. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost

Poradním sbor pro sbírkotvornou činnost muzea je poradním orgánem ředitele muzea v souladu se zřizovací listinou, článkem XII, bodem č. 16, na jehož základě ředitel organizace zřizuje poradní sbor pro sbírkotvornou činnost, jmenuje a odvolává jeho členy s

tím, že jedním ze členů sboru je vždy zástupce zřizovatele. Ve vnitřních předpisech organizace je to ukotveno v příkazu ředitelky č. 134/2018.

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost se vyjadřuje ke strategii sbírkotvorné činnosti muzea a k jejím změnám, k nabývání nových přírůstků do sbírky, k vyřazování předmětů ze sbírkové evidence, k převodům mezi podsbírkami a k dalším otázkám týkajícím se správy a uchovávání sbírek.

Složení: Mgr. J. Kopica, PhDr. F. Mlnářik, MgA. J. Bažantová, ThLic. J. Havrlant, Mgr. L. Gavenda, Mgr. M. Bílková, Th.D., J. Banovský

Plán akvizic:

Akviziční plán má zásadní význam, protože vymezuje oblasti sběratelského zájmu sbírkotvorné instituce. Pro zřizovatele je základní přehled jistotou budoucího zhodnocení sbírky, která je v jeho vlastnictví. Naplnění plánu akvizic je v samotném zájmu vlastníka sbírky, zřizovatele, a měl by tak standardně počítat s výdaji, které jsou s těmito aktivitami spojeny. V obecné rovině pohledu tak vlastník zhodnocuje vlastní majetek. Kurátor každé podsbírkou je základním a spolurozhodujícím činitelem při tvorbě podsbírkou, odborném zpracování a využívání sbírkových předmětů. Spolu s konzervátorem tvoří základní tým pečující o dlouhodobé uchování sbírkových předmětů.

Sbírkotvorná činnost nemůže mít paušálně charakter akvizic na základě nahodilé nabídky, proto aby tato činnost byla skutečně kvalitním zhodnocením stávající sbírky, je nutné umožnit kurátorům sbírek dostatečný čas a prostor na bádání a odborné zpracování jednotlivých podsbírek, protože následně umožní přesnější zacílení na akvizice předmětů a konceptuální tvorbu sbírky. Na základě analýzy jednotlivých podsbírek tak lze stanovit záměr a tomu následně podřídit výběr předmětů.

V rámci zkvalitnění sbírkotvorného procesu je v uvedeném období v plánu rozšíření poradního sboru o další odborné spolupracovníky s kompetencemi s ohledem na strukturu muzejních podsbírek, zajištění dostatečné kapacity depozitářů, zajištění prostoru a času kurátorům sbírek pro odbornou práci se sbírkami (což bude nadále velmi náročné kvůli souběhu více funkcí u každého jednotlivce), získání externích odborných spolupracovníků pro zpracování stagrujících fondů.

Podsírka Archeologie

Akvizice v dalších letech nelze u archeologických sbírek předem stanovit nebo plánovat. Archeologická sbírka může být rozšiřována pouze nálezy z archeologických výzkumů, jež jsou závislé na společenské objednávce, nebo náhodnými nálezy, a to i laickými nebo vlastními sběry v rámci plánovaných aktivit většinou opět v závislosti na společenské objednávce (tj. stavební práce, vědecký výzkum).

Archeologická sbírka sestává ze tří fondů: fond Kadaň, fond Chomutov, fond Most.

1. Fond Kadaň

Tento fond je uzavřený (je to sbírka převedená v 70. letech ze zrušeného muzea v Kadani), tzn. nejsou a nebudou zapisovány žádné přírůstky.

2. Fond Chomutov

Obsahuje archeologické nálezy získávané od doby vzniku muzea především ze sběrné oblasti muzea.

Tato část archeologické sbírky je rozšiřována archeologickými nálezy, které dokumentují historii od pravěku po novověk na území okresu Chomutov. Tyto nálezy jsou získávány jednak sběrem (jsou to náhodné nálezy důležitých dokladů lidské činnosti, jež získali soukromníci a u nichž lze zjistit základní nálezné okolnosti), jednak vlastní archeologickou činností muzea (archeologický dozor při zemních pracích, záchranné archeologické akce, povrchový průzkum ohrožených lokalit).

V souvislosti s činností obecně prospěšných společností s archeologickou licencí ve sběrné oblasti muzea by mělo muzeum převzít jimi učiněné nálezy. Množství těchto nálezů ani dobu jejich převzetí do sbírek muzea nelze určit, neboť je závislé na společenské objednávce.

Převzetí těchto nálezů v současné době naráží na naprostý nedostatek depozitárních prostorů muzea!

3. Fond Most

Obsahuje archeologické nálezy získané archeologickou záchrannou činností Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech v Most v. v. i. na území sběrné oblasti muzea. I tento fond se bude rozšiřovat o případné archeologické nálezy, získané výzkumy ve sběrné oblasti muzea.

Podsírka Botanika

Botanická sbírka byla založena, a i do budoucna se bude rozšiřovat tak, aby reprezentativně dokumentovala flóru severozápadních Čech a sloužila jako srovnávací a dokladový herbář květeny ČR. Oblastní muzeum v Chomutově je v současné době jediným pracovištěm, kde je systematicky shromažďován botanický materiál z Krušných hor, Krušnohorského podhůří, Podkrušnohorské pánve a přilehlých částí Středního Poohří, Českého středohoří, Doupovské pahorkatiny a Doupovských vrchů. Herbář je logicky rozdělen na čtyři podskupiny: lišejníky, mechorosty, houby a vyšší rostliny. V současné době je herbář doplňován především vlastními sběry, dary a nákupem. Herbářová sbírka, kterou je možno studovat prezenčně i formou výpůjček, je soustavně doplňována tak, aby mohla co nejlépe sloužit jak profesionálním badatelům, tak amatérům. Sbírkový fond bude postupně zapisován do Museionu (přibližně 50 000 herbářových položek).

Podsbírka Cín

Podsbírka není v posledních letech aktivně rozšiřována. V současné době je na dané téma aktivně vyhledáván odborník, který by podsbírku náležitě odborně vyhodnotil. Akvizice v uvedeném období nejsou cíleně plánovány.

Podsbírka Etnografie

Podsbírka se nadále věnuje získávání předmětů spojených s každodenním životem v regionu. Odpovídající rozšíření podsbírky je částečně omezeno limitovanou depozitární kapacitou, ta by se měla zlepšit po rekonstrukci nového muzejního depozitáře.

Podsbírka Faleristika

V tomto akvizičním období se kurátor sbírky zaměří na akvizice se zvláštním zřetelem na odznaky a medaile spojené teritoriálně s bývalým okresem Chomutov. Časové období nebude hrát roli.

Podsbírka Fotografie

Základ podsbírka tvoří dokumentační fotografie od jejich vzniku až do roku 1990. Velká část z nich pochází ještě z období před rokem 1945. V novém akvizičním období se kurátor proto zaměří akvizice mapující a dokumentující každodenní život a vlastní činnosti muzea po roce 1990 až do současnosti.

Podsbírka Geologie

V souladu se zaměřením přírodovědného pracoviště je sbírkový fond Geologie v současné době doplňován zejména o vzorky z Krušných hor (především chybějící minerály a horniny a leštěné vzorky drahokamových odrůd křemene z různých lokalit), Krušnohorského podhůří, Podkrušnohorské pánve a přilehlých částí Středního Poohří, Doupovské pahorkatiny a Doupovských vrchů. Sbírkový fond je doplňován nákupem, dary a vlastní sbírkotvornou činností. Všechny nové přírůstky jsou zapisovány do pomocné evidence a dle časových možností budou zapisovány do řádné evidence. Sbírkový fond je veřejnosti zpřístupněn formou komentovaných prohlídek.

Podsbírka Hodiny

Další rozvoj podsbírky je zaměřen na akvizice hodin pocházejících z regionu a hlavním záměrem kurátora je doplnění chybějících typů hodin značky Kienzle. Kurátor se také zaměří na hodiny z časového období, které není v podsbírce doposud zastoupeno.

Podsbírka Lapidárium

Do podsbírky budou zapsány kamenné artefakty získané na konci roku 2025 sběrem z několika lokalit: zahrada františkánského kláštera v Kadani a město Chomutov (mlýnské kameny, architektonické články s gotickou profilací). V plánu je také snaha o získání kamenických článků ze zaniklého zámku v Ahníkově. V plánu je též přijetí daru architektonického článku ze zaniklého kostela v Rusové.

Podsbírka bude příležitostně doplňována (vykopávky, nálezy v terénu, předání z jiných institucí, dary soukromých osob).

Podsbírka Lékárna

Rozšíření této podsbírky je limitováno její specifičností, při akviziční činnosti již nelze předpokládat větší akvizici předmětů z místních historických lékáren.

Podsbírka Militaria

Stálým akvizičním cílem kurátora podsbírky je získat zbraně a vybavení z období první republiky, druhé světové války a z období let 1950–1990. Zvláštní zřetel je brán na militaria spojená s bývalým okresem Chomutov.

Podsbírka Miniatury

Podsbírku Miniatury tvoří sbírka Richarda Goldmanna, kterou muzeum získalo koupí v roce 1940. V minulosti byla jen částečně rozšířena o několik kusů převedených do sbírky OM v Chomutově z okolních muzeí a o kusy náhodně nabídnuté ke koupí. V následujícím období nejsou pravidelné akvizice do podsbírky Miniatury plánovány, ale nelze vyloučit možnost nákupu náhodně nabídnutých miniatur. V takovém případě by rozhodujícím kritériem pro nákup byla kvalita nabízené miniatury.

Podsbírka Místní tisky

V uvedeném období bude podsbírka i nadále doplňována koupí, dary i vlastním sběrem nejen o nově vydávané materiály se vztahem k regionu, ale i o publikace a katalogy k výstavám Oblastního muzea v Chomutově.

Podsbírka Místní tisky a časopisy

V uvedeném období bude podsbírka i nadále doplňována koupí, dary i vlastním sběrem o noviny a časopisy vydávané různými regionálními organizacemi a podniky na Chomutovsku.

Podsbírka Nábytek

Nejnovějším akvizičním cílem je získat mobiliární vybavení domácnosti nejen z období první republiky, druhé světové války, ale také let 1950–1990. Zvláštní zřetel je brán na nábytek spojený s bývalým okresem Chomutov.

Podsbírka Negativy, diapozitivy a filmy

První část podsbírky (negativy a diapozitivy) je tvořena tzv. starým fondem muzea čili skleněnými negativy Městského muzea v Chomutově před rokem 1945. Je to soubor, který už nebude cíleně rozmnožován, ale záměrem kurátora digitalizace tohoto souboru. Případné akvizice nastanou v případě darů regionálních skleněných negativů od veřejnosti.

Druhá část je tvořena 8 mm a 16 mm filmy na kotoučích. Osmimilimetrové filmy jsou týdeníky z chomutovského okresu od počátku sedmdesátých let do konce let osmdesátých 20. století. Šestnáctimilimetrové filmy jsou propagační filmy natočený OV KSČ Chomutov určené k propagaci okresu a socialistického života v něm. Z toho vyplývá, že je to sbírka uzavřená, ovšem kdyby byly objeveny nebo muzeu darovány filmy z tohoto období, ať už soukromé, či třeba nějaké firmy, bude podsbírka náležitým způsobem rozšířena

Podsbírka Nové dějiny

Podsbírka bude v uvedeném období rozšiřována především o listinnou dokumentaci, protože se pravidelně se objevují nabídky na sběr zajímavých písemností, které nepodléhají zákonu o archivnictví, ale jsou významnými dokumenty o historii obyvatelstva (fyzických osob i podniků) v regionu.

Podsbírka Numismatika

V novém akvizičním období se kurátor zaměří na nákup a sběr mincovních období: denárové, brakteátové, grošové a tolarové. Další akviziční zřetel bude kladen na pořizování současných mincí a platidel z minulého století.

Podsbírka Pohlednice

Akviziční plán na toto období bude podobný jako ten předcházející, bude tudíž zaměřen na sběr pohlednic měst a obcí v chomutovském regionu, které nejsou doposud zastoupeny odpovídajícím poměrem. Jsou to město Jirkov a mnohé obce v Krušnohoří a Doupovských horách. Akviziční záběr je směřován i na pohlednice po roce 1945, ani jejich dosavadní zastoupení v podsbírce není dostatečné a je třeba pracovat na jejich akvizici.

Podsbírka Písemnosti a tisky

Podsbírka se kontinuálně rozšiřuje vlastním sběrem tematicky o plakáty, pozvánky na různé kulturní, sportovní, společenské nebo politické akce, kulturní kalendáře, letáky, jízdní řády, etikety atd., a to především od kulturních zařízení na Chomutovsku.

Podsbírka Porcelán

Chomutovský fond je do budoucna možno rozvíjet cílenými nákupy zejména výrobků dnes již zaniklé klášterecké porcelánky Thun. Bude provedena cílená akvizice výrobků Thun, včetně produkce druhé poloviny 20. století (značeno Czechoslovakia) i novějších výrobků až po současnost. Impulzem k tomu byly konzultace s kurátory (UPM, ZČM v Plzni, NM) a současné sběratelské a výstavní trendy v českých muzeích. Příležitostně, spíše výjimečně, budou do podsbírky získávány i výrobky jiných tradičních českých porcelánek (zejména z pozůstalostí, darem). Chomutovský fond bude příležitostně rozšiřován nákupy (od jednotlivců, bazary) a dary od občanů (zejména z pozůstalostí). Případný výběr předmětů do sbírky bude pečlivý, zohlední původ, kvalitu a stav (kompletnost) porcelánových předmětů a sad.

Podsbírka Posamenty

U podsbírky kurátorka nepočítá v budoucnu s nákupem většího množství předmětů. Jedním z důvodů je zánik textilních podniků ve 40. letech 20. století a následný odsun německého obyvatelstva. V současné době je sbírka doplňována převážně předměty získanými koupí. Tyto předměty mapují předválečné a poválečné období výroby kraje v Krušnohoří a rovněž krajky a výšivky první poloviny 20. století. Díky pořádání Přehlídky krušnohorské šití a paličkované krajky v Chomutovském muzeu se daří sbírku doplňovat soudobou krajkářskou tvorbu.

Podsbírka Textil

V roce 2026 by měla být pro sbírku zprovozněna další místnost, a tak se sbírka může opět rozrůst. Fond se může doplňovat o textilie z 60., 70., a 80. let 20. století. Bude to pravděpodobně nejčastěji civilní oblečení domácí, pracovní a společenské. Fond může být také doplněn o krojové součásti. Tyto krojové součásti se v současných rodinách nacházejí po předcích, kteří osidlovali pohraničí po druhé světové válce.

Podsbírka Rašelina

Vznik sbírkového fondu a jeho rozšiřování je úzce spjatou s těžbou rašeliny a se založením výzkumné rašelinové stanice v Hoře Sv. Šebestiána. Vzhledem k ukončení průmyslové těžby rašeliny v Krušných horách je sbírkový fond uzavřen. Sbírkový fond je veřejnosti zpřístupněn formou komentovaných prohlídek.

Podsíbírka Sklo

V daném období nejsou plánovány konkrétní cílené akvizice. Chomutovský fond bude příležitostně rozšiřován o dary, výjimečně i o nákupy od občanů (zejména z pozůstalostí). Případný výběr předmětů do sbírky bude pečlivý na základě regionálního původu, kvality a stavu.

Podsíbírka Staré tisky

V daném období nejsou plánovány konkrétní cílené akvizice, podsíbírka není aktivně rozšiřována. Vzhledem k povaze sbírky jsou dary nebo nabídky k nákupu nepravděpodobné. Příležitostný nákup starých tisků spojený s regionem nebo městem Chomutovem je možný.

Podsíbírka Terče

Další rozšíření podsíbírky připadá v úvahu pouze na základě mimořádné příležitosti k nákupu nebo sběru historického terče, případně navázáním spolupráce s nově obnovenými ostrostřeleckými společnostmi a sběrem jejich současných terčů.

Podsíbírka Věda, technika a průmyslová výroba

Akvizice v uvedeném období nejsou plánovány.

Podsíbírka Výtvarné umění – obrazy a plastiky

Podsíbírka Výtvarného umění zahrnuje obrazy a sochy (kromě soch kamenných), které jsou dílem regionálních umělců, pocházejí z oblasti bývalého okresu Chomutov nebo mají regionální náměty, přestože byly vytvořeny umělci z jiných oblastí. Plánované akvizice se budou, stejně jako v předchozích letech, soustředit na nákup uměleckých děl od regionálních umělců, zejména z období od počátku 20. století po současnost. Cílem je shromáždit reprezentativní soubor kvalitních uměleckých děl, který bude zachycovat uměleckou rozmanitost chomutovského regionu. U významných regionálních umělců je dlouhodobě vytvářena ucelená řada děl charakterizující umělecký vývoj autorů. Akviziční plán počítá také s možným nákupem starších uměleckých děl. V tomto případě to budou neplánované akvizice.

8. Knihovna

Evidenční číslo knihovny evidované dle knihovního zákona č. 257/2001 Sb. je 2604/2002. Sigla: CVE 001.

Veřejně přístupná základní knihovna se specializovaným knihovním fondem. Odborná knihovna se specializací na oblasti související s podsíbkami. Knihovna slouží kurátorům, odborné veřejnosti i návštěvníkům pro badatelské účely.

Fond knihovny je rozdělen na dvě části: sbírkovou a specializovanou. Specializovaná se dělí na odbornou literaturu a periodika. Knihovna rozšířila databázi článkové bibliografie historie regionu z vybraných regionálních periodik. Knihovní systém Tritius zajišťuje rychlejší katalogizace knižních fondů a odbornou správu sítě a serveru. Fond knihovny čítal v roce 2025 celkem 21 239 evidovaných jednotek. Knihy budeme i nadále získávat nákupem a prostřednictvím výměny publikací mezi muzejními knihovnami.

9. Priority při získávání předmětů do sbírky

- Soulad s odborným zaměřením jednotlivých podsbírek
- Teritoriální a tematická relevance k regionu
- Doplnování mezer v dokumentaci historických období a každodennosti
- Význam z hlediska kulturní, umělecké nebo historické hodnoty
- Vše dle akvizičního plánu

10. Kritéria pro vyřazování předmětů ze sbírky

Vyřazování předmětů ze sbírky a sbírkové evidence je součástí odborné kurátorské práce se sbírkovým fondem. Děje se výhradně z důvodů uvedených v zákoně (zák. č. 122/2000 Sb., § 9, odst. 1, písm. j a odst. 5), které jsou shrnuty a podrobně vysvětleny v Příručce muzejníkově I. (kap. II. C) a metodickém pokynu MK ČR č. j. 53/2001 (čl. VI).

Deakcese sbírkových předmětů bude v nadcházejícím období prováděna spíše ve výjimečných případech a lze ji předpokládat u:

- předmětů, které jsou nevratně poškozeny přirozeným vývojem a jsou jakýmkoli dalším zásahem nezachránitelné
- duplikátů, multiplikátů ve sbírkách
- předmětů bez vypovídací hodnoty, které neodpovídají aktuální akviziční koncepci
- předmětů v minulosti špatně determinovaných
- předmětů s nejasným nebo prokazatelně nelegálním původem
- případnou hromadnou deakcesi je možné očekávat v pouze souvislosti s pokračující revizí archeologické sbírky

11. Inventarizace sbírek

Inventarizace je klíčovým nástrojem pro ověřování fyzické existence, stavu a evidence sbírkových předmětů. Inventarizace bude prováděna v souladu s § 3 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou MK ČR č. 275/2000 Sb. (novela vyhl. č. 92/2023 Sb.) a dle ustanovení dalších prováděcích a metodických předpisů MK ČR. Postupy při inventarizaci upravují vnitřní předpisy, příkazem ředitelky č. 149/2025, Režim zacházení se sbírkou.

Zákonná inventarizace bude realizována v rámci povinného 2. inventarizačního období 2013–2027 a 3. inventarizačního období 2027–2041, vč. podsbírký Archeologie. Nyní je Archeologie (pouze fondy Chomutov a Kadaň) inventarizována ze 78,4 %. Fond Most není započítán, protože dosud nebyl zapsán do CES.

Inventarizace slouží k ověření existence evidovaných sbírkových předmětů, zároveň ověřuje průkaznost evidence. Při inventarizaci je ověřován i aktuální stav předmětů a prostředí, ve kterém jsou uchovávány.

Základní zásady inventarizace sbírky:

- Pravidelné cyklické inventarizace v souladu s harmonogramem.
- Fyzická kontrola předmětů s porovnáním údajů v evidenční dokumentaci.
- Zápis výsledků včetně záznamu o stavu předmětu, případných chybějících údajích nebo poškození.
- Záznamy o inventarizaci jsou archivovány a slouží jako podklad pro aktualizaci evidence i řízení péče o sbírky.

12. Cíl koncepce: sbírka v roce 2030

Cílem koncepce je systematický rozvoj, stabilizace a odborná péče o sbírku v souladu s požadavky legislativy, profesních standardů a rozvoje veřejných služeb muzeí.

Do konce roku 2030 bude:

- **kompletně rekonstruován depozitář ve Školní ulici**
  - včetně moderního depozitárního a technologického vybavení
- **zajištěna kontinuální elektronická sbírková evidence**
  - odstraněny nedostatky evidované ve zprávě o odstranění zjištěných nedostatků z roku 2025
- **pravidelně doplňován publikační portál „Brána ke sbírkám Ústeckého kraje“**
  - min. 600 zveřejněných sbírkových předmětů
- **zvýšena dostupnost sbírek veřejnosti**
  - prostřednictvím digitálních nástrojů, edukace, výstavní činnosti a badatelských služeb
- **posílena meziinstitucionální spolupráce**
  - výměna informací v rámci krajské sítě muzeí a galerií

13. Digitalizace a zpřístupnění sbírek

Digitalizace sbírek je jedním z cílů sbírkotvorné činnosti v období 2026–2030. Důraz je kladen na:

- kvalitní obrazovou dokumentaci a strukturovaná metadata
- zajištění souladu mezi interní evidencí a publikovanými daty
- povinný pravidelný export sbírkových dat do veřejného portálu „Brána ke sbírkám Ústeckého kraje“
- propojení sbírek s výzkumnými, edukačními a výstavními aktivitami

Současně organizace pravidelně elektronicky hlásí nové sbírkové přírůstky do Centrální evidence sbírek (CES) prostřednictvím elektronického rozhraní CESik (spravovaného Ministerstvem kultury ČR). Hlášení je prováděno v souladu se zákonem č. 122/2000 Sb. a vyhláškou č. 275/2000 Sb. Pravidelné a správné hlášení přírůstků je nezbytné pro plnění zákonných povinností, zajištění transparentnosti evidence, dostupnost informací o sbírce v národní databázi CES a navazujícího využití těchto dat ve výzkumu, spolupráci a kulturní statistice.

Digitalizace slouží nejen pro interní správu, ale také jako nástroj veřejného přístupu, badatelského zázemí a dlouhodobého uchování informací o kulturním dědictví.

14. Závěr

Koncepce sbírky muzejní povahy Oblastního muzea v Chomutově pro období 2026–2030 představuje základní strategický rámec sbírkotvorné činnosti muzea v nadcházejícím pětiletém období. Navazuje na předchozí koncepční dokumenty a vychází z dlouhodobého vývoje instituce, struktury a rozsahu sbírky i z aktuálního legislativního a metodického prostředí českého muzejnictví.

Koncepce vymezuje hlavní priority rozvoje sbírky s důrazem na zachování její celistvosti, odborné hodnoty a regionální specifičnosti. Sbírkotvorná činnost bude i nadále zaměřena především na dokumentaci kulturního a přírodního dědictví severozápadních Čech, zejména Chomutovska, Krušných hor a přilehlých oblastí, a to v historickém i současném kontextu. Důraz je kladen na systematické doplňování stávajících fondů, cílené a odborně podložené akvizice a odpovědné nakládání se sbírkovými předměty.

Koncepce zároveň reflektuje reálné provozní podmínky instituce, zejména omezené personální a depozitární kapacity, a identifikuje je jako klíčové faktory ovlivňující tempo a rozsah sbírkotvorné činnosti. Zajištění odpovídajícího depozitárního zázemí, zejména pro archeologické fondy, je v dokumentu definováno jako zásadní předpoklad dalšího rozvoje sbírky a naplnění zákonných povinností muzea.

Realizace této koncepce je podmíněna úzkou spoluprací se zřizovatelem, odbornými partnery a dalšími institucemi v oblasti muzejnictví, památkové péče a vědeckého výzkumu.

Koncepce sbírky muzejní povahy na období 2026–2030 vytváří stabilní a realistický rámec pro odpovědnou správu a rozvoj sbírky Oblastního muzea v Chomutově jako majetku Ústeckého kraje a jako nedílné součásti kulturní paměti regionu. Naplňování koncepce přispěje k dlouhodobému uchování sbírkových fondů, jejich odbornému využití a zpřístupňování veřejnosti v souladu s posláním muzea a platnou legislativou.

Tato koncepce je východiskem pro plánování sbírkotvorné činnosti organizace v letech 2026–2030. Slouží jako závazný rámec pro odborné pracovníky i vedení organizace, zároveň je podkladem pro komunikaci se zřizovatelem a kontrolními orgány.

Zpracovala:

Mgr. Markéta Prontekerová

ředitelka Oblastního muzea v Chomutově

reditel@muzeumchomutov.cz

737 484 585

Dne:

26. 1. 2026

Dokument vzala na vědomí Rada Ústeckého kraje usnesením č. 058/39R/2026 ze dne 27. 4. 2026.